

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.064/2017/4.

A tanács tagjai: . Tallián Blanka a tanács elnöke
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
előadó bíró

Dr. Hajdu Edit bíró

A felperes: **A felperes képviselője:**
Dr. Nemes Dénes ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:
Dr. Noszkó Attila ügyvéd

A per tárgya: felmondás jogellenessége

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Székesfehérvári Törvényszék 2.Mf.20.489/2016/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.279/2015/8.

Rendelkező rész

A Kúria a Székesfehérvári Törvényszék 2.Mf.20.489/2016/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 275.850 (kettőszázhetvenötezer-nyolcszázötven) forint felülvizsgálati eljárási illeték az államot terheli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2003. november 17-étől állt az alperes alkalmazásában, a N.I.O.-ban mentálhigiénés munkatárs volt. A munkáltatónál 2013-tól kezdve a munkaidő-beosztást az alperes úgy készítette el, hogy a jogszabályi rendelkezések alapján szombati napra áthelyezett munkanapokon a felperes, az intézményvezető, a gazdasági vezető, a vezető ápoló és a mentálhigiénés asszisztens munkakörű dolgozók közül legalább egy személy munkát végezzen, míg a többi, fel nem sorolt munkakörben dolgozó munkavállaló szabad volt. A felperes 2005. augusztus 8-án, szombatra áthelyezett munkanapon munkára volt beosztva, azonban a munkavégzési helyén nem jelent meg.
- [2] 2015. augusztus 12-én az alperes ügyvezetője a fegyelmi tárgyalásnak nevezett meghallgatáson a felperes elé tárta a mulasztását aki úgy nyilatkozott, hogy a munkáltatónál bevett szokás szerint 2015. augusztus 8-án szabadságot vett igénybe. A felperes ténylegesen erre a napra szabadságot nem kapott.
- [3] Az alperes 2015. augusztus 13-án azonnali hatályú felmondással szüntette meg a felperes munkaviszonyát. Ennek indokolása szerint a felperes 2015. augusztus 8-án megfelelő indok nélkül nem jelent meg az előírt munkaidőben, távolmaradását nem jelentette az alperesnek.

A felperes kereseti kérelme és az alperes védekezése

- [4] A felperes módosított keresetében a jogellenes jogviszony megszüntetés megállapítása mellett 12 havi elmaradt munkabér, végkielégítés, felmondási időre járó bér és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozása szerint az azonnali hatályú felmondás Sz.F. ügyvezetőtől származik, aki a munkaszerződés szerint nem volt munkáltatóijogkör-gyakorló, mivel az az intézményvezetőt illette. A felperes sérelmezte, hogy „fegyelmi eljárást” folytattak le vele szemben, holott a törvény rendelkezései ezt nem tették lehetővé. Elismerte, hogy 2015. augusztus 8-án munkavégzésre nem jelentkezett, de állította, hogy a munkáltatónál elfogadott gyakorlat volt az, miszerint ezeken a napokon külön kérés és engedély nélkül szabadságot vehetett igénybe, ő pedig eszerint járt el. Hivatkozott arra is, hogy a munkáltató rendeltetésellenesen gyakorolta a jogviszony megszüntetést, annak valós indoka az volt, hogy a felperes önkormányzati képviselői tevékenységet látott el.
- [5] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] A Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.279/2015/8. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy az azonnali hatályú felmondás jogellenességére tekintettel fizessen a

felperesnek elmaradt munkabért és végkielégítést. Egyebekben a keresetet elutasította.

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 64. §-ának (1) bekezdés c) pontjára, illetve a 78. § (1) bekezdésében rögzítettekre.
- [8] Az Mt. 20. §-ának (1) bekezdésével összefüggésben kimondta, hogy Sz.F. ügyvezető volt a munkáltatói jogkör-gyakorló, így ő jogszerűen élhetett az azonnali hatályú felmondás jogával. Az a tény, hogy a munka törvénykönyve a fegyelmi eljárás lefolytatásáról nem rendelkezik, nem jelenti azt, hogy a kötelezettségszegés kivizsgálására lefolytatott eljárás, amennyiben azt a munkáltató fegyelmi eljárásnak is nevezi, jogellenessé tenné a munkáltató intézkedését.
- [9] Az Mt. 52. §-ának (1) bekezdés a) pontja kimondja, hogy a munkavállaló köteles a munkáltató által előírt helyen és időben munkára képes állapotban megjelenni. A munkavégzési kötelezettség a munkavállaló egyik leghétfőbb feladata. Abban az esetben, ha a munkáltatói beosztás szerinti munkanapon munkaidőben nem jelenik meg a munkahelyén, lényeges kötelezettségét szegi meg. A kötelezettségszegés jellege alapján az elkövetés szándékosan történhet, munkavégzési kötelezettség megszegése gondatlan jelleggel nem lehetséges. A felperes sem vitatta, hogy 2015. augusztus 8. munkanap volt, neki pedig munkát kellett volna végeznie. A felperes az előírt beosztás szerinti munkavégzési kötelezettségének nem tett eleget, a munkahelyen nem jelent meg, távolmaradását előzetesen nem mentette ki, nem igazolta a távollétét, így a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan megszegte. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság szerint a bírói gyakorlat egyértelmű abban, hogy legalább 3 nap igazolatlan távollét esetén állapítható meg, hogy a kötelezettségszegés jelentős mértékű. A felperes esetében a távolmaradás mindössze 1 napot érintett, ezért a kötelezettségszegése nem volt jelentős súlyú, vagyis a minősített kötelezettségszegés egyik feltétele sem állapítható meg. Ezért az azonnali hatályú felmondás jogellenes.
- [10] A jogkövetkezmények tekintetében az elsőfokú bíróság utalt az Mt. 82. §-ában rögzítettekre hangsúlyozva, hogy a felperest megilleti az Mt. 82. § (3) bekezdés a) pontja alapján végkielégítés is az Mt. 77. § (3) bekezdés c) pontjára is figyelemmel. A felmondási időre járó távolléti díjat az elsőfokú bíróság nem találta megállapíthatónak rámutatva arra, hogy az Mt. 82. § (4) bekezdése csak akkor alkalmazható, ha a felperes nem kéri az Mt. 82. § (2) bekezdésében rögzített elmaradt munkabért. Jelen esetben azonban a felperes elsődlegesen ez utóbbira tartott igényt, így a felmondási időre járó elmaradt munkabért is e körben kellett volna érvényesítenie. Ilyen irányú igénye nem volt, az Mt. 82. § (4) bekezdése alapján külön nem követelhet felmondási időre járó munkabért, ezért ezt a kereseti kérelmet a bíróság elutasította.
- [11] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Székesfehérvári Törvényszék 2.Mf.20.489/2016/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét

részben megváltoztatta, a keresetet elutasította, és a felperest perköltség viselésére kötelezte. Kimondta, hogy a kereseti és a fellebbezési illeték az államot terheli.

- [12] A másodfokú bíróság ítéletében rámutatott arra, hogy az elsőfokú ítéletet a fellebbezési, illetve fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálhatta felül. Mivel a munkáltatói intézkedés visszaélésszerű voltát (rendeltetésellenességét) a joggyakorló jogviszony megszüntetést megelőző eljárása jogszerűtlenségét illetően a felek fellebbezéssel, csatlakozó fellebbezéssel nem támadták, így ezen, kizárólag a fellebbezési ellenkérelemben hangoztatott kifogások a felülbírálat körén kívül maradtak.
- [13] A felperes az elsőfokú eljárásban nem igazolta azt az általa hivatkozott gyakorlatot, amely szerint az áthelyezett napokon nem tartozott munkát végezni.
- [14] A másodfokú bíróság alaposnak találta az alperes azon érvelését, amely szerint a mulasztás a munkáltatói intézkedés okszerűségének vizsgálata során nem hagyhatók figyelmen kívül az adott munkahely és munkakör sajátosságai. A kötelezettségszegés mértéke, jelentősége a konkrét eset összes körülménye alapján ítéltető meg pontosan, e körben a gyakorlatból merített, a mulasztás mértékére vonatkozó általánosan megfogalmazott elvárások nem lehetnek elsődlegesek.
- [15] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a releváns tények az üggyel kapcsolatban akként összegezhetők, hogy a felperes eredménnyel nem bizonyította azt az általa hivatkozott gyakorlatot, miszerint az ún. áthelyezett munkanapokon számára minden adminisztrációs kötelezettség nélkül, minden alkalommal szabadságot engedélyeztek, így munkavégzési kötelezettsége nem volt. A szabadságot részére a munkáltató az adott napon nem engedélyezte, munkavégzés alóli mentesítését a munkavállaló előzőleg nem kérte. A felperes számára ismert volt, hogy 2015. augusztus 8-a munkanap, amikor is az idős betegek pszichés gondozását a munkaterv szerinti ütemezéssel el kell látnia. A felperes adott napon önkényesen úgy maradt távol a munkahelyétől, hogy a munkáltatójával sem szabadságolásának kérdéséről, sem pedig arról, hogy a rábízott idős betegek pszichés gondozásának feladatát ki és miként látja el, nem egyeztetett. Ilyen módon nem csupán a munkavégzési, rendelkezésre állási kötelezettségét szegte meg, de az ellátottakról történő szakszerű gondoskodás intézményi feladatainak teljesítését is akadályozta.

A felperes felülvizsgálati kérelme és az alperes ellenkérelme

- [16] A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését kérte az elsőfokú bíróság ítéletére kiterjedően. Másodlagosan a hatályon kívül helyezések mellett az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatását indítványozta az Mt. 7. §-ának (1) bekezdésére, és az Mt. 64. § (2) bekezdésére alapítottan rendeltetésellenességet állítva.
- [17] A felperes hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság nem merítette ki

a kereseti kérelemben foglaltakat, nevezetesen a rendeltetésellenes joggyakorlás körében az Mt. 7. §-ának (1) bekezdését nem vetette össze az Mt. 64. §-ának (2) bekezdésével, így azt nem bírálta el. A munkáltató azonnali hatályú felmondása nem felel meg az Mt. 64. § (2) bekezdésében meghatározott valóság, világosság és okszerűség együttes követelményének. A felperes nem szegte meg a munkaviszonyból származó kötelezettségét, amikor az elmúlt évek gyakorlata alapján a szabadságot nem írásban, hanem szóban igényelte.

- [18] A másodfokú bíróság sem a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között járt el. A fellebbezés nem jelölte meg pontosan jogszabályi hivatkozással, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését milyen okból, milyen terjedelemben kéri.
- [19] A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítást teljes körűen lefolytatta, annak alapján a tényállást megfelelő mértékben feltárta. A jogi képviselő fellebbezése több ponton is azt a látszatot kelti, mintha a felperesnek egészségügyi végzettséghez, képzettséghez kötött feladatot is el kellett volna látnia, ez azonban téves.
- [20] A szakmai program és munkaköri leírás az elsőfokú bíróság előtti bizonyítási eljárásnak már része volt. Az alperes ennek ellenére új bizonyítékként a fellebbezésében hivatkozott az okiratokra, amelyben egyébként az elsőfokú ítéletre vonatkozóan egyetlen konkrét jogszabálysértést sem jelölt meg.
- [21] Az Mt. 78. §-ának (1) bekezdés a) és b) pontja tartalmazza azokat az együttes jogi feltételeket, amelyek esetén az azonnali hatályú felmondás joga jogszerűen és rendeltetésszerűen gyakorolható mindkét fél részéről.
- [22] A munkáltató a jogellenesen, fegyelmi eljárás lefolytatásával önmagában rendeltetésellenesen gyakorolta az azonnali hatályú felmondás jogát. A fegyelmi eljárás lefolytatásának a Kttv-ben megfelelő eljárásjogi és garanciális feltételei vannak, a felperessel szemben lefolytatott eljárásban ezek nem érvényesültek, így annak eredménye sem lehetett volna az azonnali hatályú felmondás. Amikor az ügyvezető a felperest megbeszélésre hívta, annak a tárgya sem derült ki pontosan.
- [23] A felperes hivatkozása szerint egy napi távollét nem okozhat a gondozottak körében olyan súlyos lelki, testi következményeket, amelyeket a jogerős ítéletben és az alperes jogi képviselője fellebbezési kérelmében megjelöltek. Nem felel meg a valóságnak, hogy a felperes a beteg idősök ápolásában közreműködő személy lett volna, vagyis egészségügyi munkakört látott volna el, az otthonba havonta egyszer D-ből pszichiáter járt ki.
- [24] A felperes utalt a FEOR 2312 szociális munkás és tanácsadó hivatalos meghatározására, valamint az 1/2000. (I.6.) SzCSM rendelet 50 - 53. §-aira, illetve az 54. §-ában rögzítettekre, továbbá a 2. számú mellékletre.
- [25] Összességében megállapította, hogy az ítélet sérti az Mt. 78. § (1) bekezdésében foglaltakat. A munkájával, munkaköri kötelezettségei

teljesítésével kapcsolatban korábban egyetlen alkalommal sem merült fel probléma, sem szóbeli, sem írásbeli figyelmeztetésben soha nem részesült. A munkaköri feladatait mindenkor lelkiismeretesen és pontosan teljesítette, a munkavégzéssel a munkáltató, a gondozással a bentlakók maradéktalanul elégedettek voltak. Minden alkalommal (2015. augusztus 8-át megelőző napon is) tájékoztatta a felperes az idős gondozottakat arról, hogy másnap nem lesz a munkahelyén. A távolmaradása az intézmény, azon belül az ellátott gondozottak, idősek állapotában semmilyen közvetlen vagy közvetett negatív következménnyel nem járt.

- [26] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [27] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [28] A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Pp. 272. § (2) bekezdés szerint pedig a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni – a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett –, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.
- [29] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját részletesen kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozását, indokait is ismerteti. Amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fent meghatározott tartalmi követelményekkel. A jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén annak a törvényben előírt tartalmi kellékeket kérelmenként külön-külön kell tartalmaznia, és ezek hiánytalan meglétét is a Kúria külön-külön vizsgálja [1/2016. (II.15.) PK vélemény 4-6. pont].
- [30] Ebből következően csak azon felülvizsgálati érvelés volt érdemben vizsgálható, amely a fenti követelményeknek megfelelt.
- [31] A felperes jogszabálysértésként megjelölte az Mt. 7. §-át, és az Mt. 64. § (2) bekezdését sérelmezve azok „összevetésének” elmaradását, utalva arra, hogy a munkáltatói intézkedés indoka nem felel meg a valóság, világosság, és okszerűség követelményének. E

körben azonban részletes álláspontját nem fejtette ki, így ezen okfejtéssel a Kúriának nem volt módja foglalkozni.

- [32] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a Pp. 253. § (3) bekezdését, és a 247. § (2) bekezdését is megjelölte mint megsértett jogszabályhelyet, de kizárólag azzal összefüggésben, hogy a fellebbezés nem tartalmazta a törvényi hivatkozást. A másodfokú eljárásban - jogszabályi előírás hiányában - ez nem eljárásjogi hiba, így a másodfokú bíróság nem követett el jogszabálysértést a döntésének meghozatala során.
- [33] A felülvizsgálati kérelem szerint a „fegyelmi eljárás” önmagában rendeltetésellenes volt, ezzel összefüggésben azonban a felperes nem jelölte meg a konkrét jogszabálysértést, így az ítélet felülbírálatára ebben a körben sem volt mód a fenti jogszabályi követelmények alapján.
- [34] Az alperes által kiadott azonnali hatályú felmondás azt róttá a felperes terhére, hogy megfelelő indok nélkül az előírt munkaidőben nem jelent meg a munkahelyén, és a távolmaradását nem jelentette be a munkáltatónak. Az alperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek eleget tett, az azonnali hatályú felmondásban foglaltakat az eljárás során ítéleti bizonyossággal megállapíthatóan igazolta, a Pp. 206. §-ára pedig a felperes konkrét jogszabálysértésként nem hivatkozott.
- [35] A felperes az alperes által állítottakat nem tudta cáfolni, lényeges kötelezettségszegését nem tudta kimenteni azzal, hogy a munkáltatót ugyan nem, de a gondozottakat tájékoztatta a távollétéről.
- [36] Alaptalanul hivatkozott a felperes az 1/2000. (I.6.) SzCsM rendeletben foglaltak alapján arra, hogy a mentálhigiénés ellátás valamennyi munkavállaló feladata volt az alperesnél. A felperes a munkaköri kötelezettségét elmulasztotta, a speciális követelményeket támasztó munkahelyen munkavégzés céljából nem jelent meg, annak pedig nincs jelentősége, hogy a távolléte a munkahelyen a gondozottak ellátásában fennakadást ténylegesen nem okozott, mivel a munkáltató nem is ezt róttá a terhére. Az, hogy engedély nélkül nem jelent meg munkavégzésre az előírt határidőben, a jogviszony azonnali hatályú megszüntetésének jogoszerű indoka lehetett [Mt. 78. § (1) bekezdés a) pont]. A magatartás súlyának mérséklésére nem adott módot adott esetben az a körülmény sem, hogy a felperes hogyan végezte a munkáját.
- [37] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

Záró rész

- [38] A pervesztes felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul, míg a munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján.

[39] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján nyilvános tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2018. február 14.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Nné

tisztviselő